

Folketingets Forhandlinger. (62.)

977 25. Novbr 1893: 1. Beh. af Lovf. om Afløsning af Tienden.

978

kan en Td. Byg., som udbetales efter de sidste 5 Aars Kapitelstatst., afløses med ca. 250 Kr. — jeg nævner ikke de ganske nøjagtige Tal med Dre her — medens, som foreslaaet i dette Lovforslag, den samme Tønde Byg kan afløses med ca. 165 Kr. Det er altsaa en Gevinst for Tiendeyderen af ca. 86 Kr. pr. Td. Sed Byg. Havre vil efter de sidste 5 Aars Kapitelstatst. kunne afløses med en Sum af ca. 185 Kr. medens den efter Lovforslaget kun afløses med en Sum af ca. 115 Kr. — en Gevinst af ca. 70 Kr. — Rug kan efter de sidste 5 Aars Kapitelstatst. afløses med ca. 279 Kr. — efter Lovforslaget her 185 Kr. — Gevinst ca. 94 Kr. Eller, for at sige det paa en anden Maade, Beregningen hviler paa den Forudsætning, at Tiendeyderen kommer til at spare sin Tiende med det 16-dobbelte af de sidste 5 Aars Kapitelstatst. — Jeg gaar saa over til at omtale Forslagets § 9, hvor de Tiendeydere omtales, som selv ej deres Tiende. Det er ikke min Mening at ville strides med nogen om, hvad man forstaar derved. Maaſke en eller anden kunde sige: i Birteligheden er der ingen, der selv ejer deres Tiende, fordi det er hele Foreningerne, der have købt Tienden i Fællesskab. Ja, deri kan man nok have Ret, men i det praktiske Liv hører det sig saadant, at Tiendeyderen ejer selv sin Tiende, naar han er Deltager i en saadan Forening. § 9 omhandler disse Mænd, som selv have købt deres Tiende, og derfor i Birteligheden selv ere baade Tiendeejere og Tiendeydere. Om denne siger § 9, at naar en saadan Mand selv ejer sin Tiende, skal han ikke i de 25 Aar som Yder indbetale Tiende i Statskassen, men saa faar han til Gengæld heller ikke udbetalt som Tiende ejer det 19-dobbelte Bederlag for Tienden. Derimod hedder det videre i § 9, at de Byrder, der paahvile ham som Tiende ejer — altsaa navnlig, hvis han er Kirkejer, Bedligholdelsen af Kirken, men i øvrigt ogsaa Skatter med videre — disse Byrder er han pligtig til, naar de blive fastsatte til en vis aarlig Takst, et Gennemsnitsbeløb, at indbetale; men derfor kan han frigøre sig ved en Gang for alle at betale det 15-dobbelte Beløb. Hvad vil det nu sige, at en saadan Mand betaler det 15-dobbelte Beløb en Gang, for alle? Det vil i Birteligheden sige, at han ogsaa efter 25

Aar er fri saa vel som de øvrige Tiendeydere, der har været Tale om. Sætte vi, at en mindre Ejendomsbesidder selv ejer sin Tiende og har en aarlig Udgift, f. Eks. paa Kirketiende, af 10 Kr., saa skal han spare de 10 Kr. aarlig til Statskassen, men kan frigøre sig ved en Gang for alle, at betale 15 Gange saa meget, det er 150 Kr. Disse 150 Kr., som han saaledes indbetaler en Gang for alle, vil han kunne forrente og afdrage med 6½ pCt. aarlig i ca. 25 Aar eller med 9 Kr. 75 Dre aarlig. Det vil altsaa sige, at naar 25 Aar ere gaaede, og Tiendeyderne ere fri for at betale deres Tiende, saa er ogsaa en saadan Mand fri, som her er Tale om. Det er altsaa i god Overensstemmelse med, hvad der i øvrigt er foreskrevet om Ydelsen af Tienden. Den Dyrkning, som skal finde Sted af Tienden, er her lagt paa Kommunerne. Det er væsentlig gjort for at spare paa Dyrkningsomkostningerne. Jeg har ment, det vilde være den rette Vej at gaa, at lade Kommunerne besørge det. — Nu har jeg saa kort som muligt omtalt Tiendejernens og Tiendeydernes Stilling efter det foreliggende Forslag. Jeg skal derefter vende mig til at tale noget om Statens Stilling. Statskassen faar efter det foreliggende Forslag baade Udgifter og Indtægter. Udgifterne ville, hvis det foreliggende Forslag bliver til Lov, væsentlig dreje sig om tre Ting for Statskassen. For det første ville Præstelønningerne komme til at hvile paa den; for det andet vil den jo tabe den Statteindtægt, som den hidtil har haft. For det tredje vil Kirkerens Bedligholdelse komme til at hvile paa Statskassen. Det er et Spørgsmaal, om det vil være rigtig i Længden at lade Kirkerens Bedligholdelse hvile paa Statskassen; men Lovforslaget her bestæftiger sig ikke videre med dette Forhold. Jeg vil dog for mit Vedkommende sige, at der kunde være al Anledning til at overdrage Kirkerens Bedligholdelse derefter — det vil sige, naar alt dette er sket — til selve Kommunerne — naturligvis mod en passende Godtgørelse, fordi det vist vil være den sparømmeligste Vej at gaa. Men i og for sig vil vist intet kunne indvindes mod det Princip, at Staten bærer hele denne Byrde af Kirkerens Bedligholdelse, navnlig ikke, naar den som her faar Bederlag derfor. Den anden Udgift, som Staten